

טי"ז אייר תש"ף
10 מאי 2020

מוכנות בתי הספר לשילוב פדגוגיה מקוונת נתוני ישראל מפיה 2018

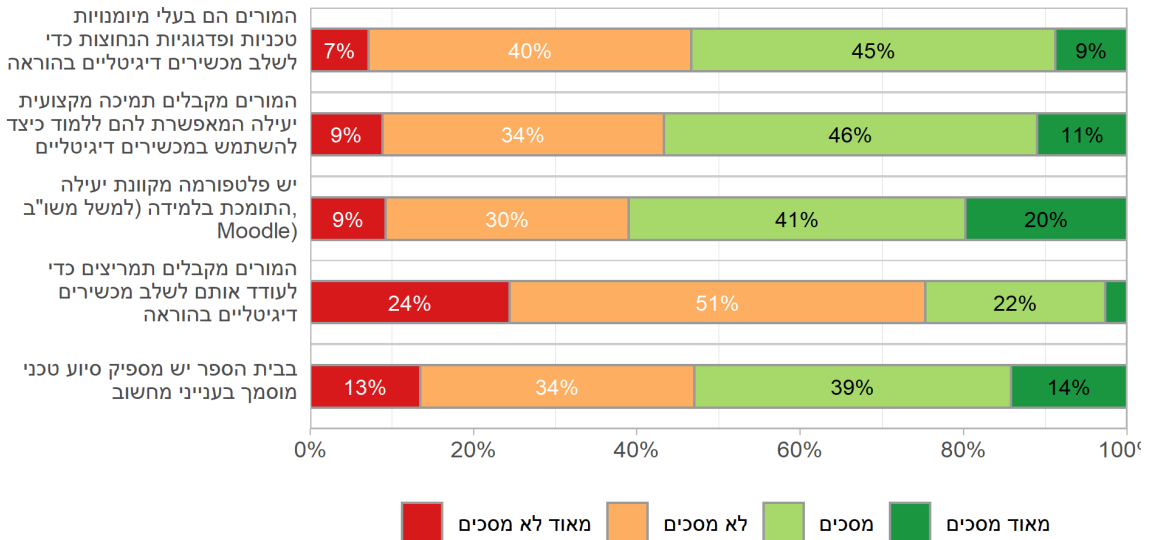
מסמך זה חובר בעת שמערכת החינוך חדלה לפעול במתכונתה הרגילה ונשענת ברובה על 'למידה מרחוק'. לעיתים קרובות נעשה שימוש במושג זה על מנת לתאר למידה מתוקשבת, על אף שלא כל למידה מרחוק היא למידה מתוקשבת ולא כל הלמידה מרחוק היא למידה מתוקשבת. עם זאת, למידה מרחוק אכן נשענת במקרים רבים על למידה מתוקשבת ולכן נכון, במיוחד בתקופה זו, לשפוך מעט אור על מוכנות חלקים שונים במערכת החינוך ללמידה הנעשית באמצעים אלה.

הנתונים המובאים כאן מבוססים על נתונים מהשאלונים שניתנו למנהלי בתי ספר ולתלמידים בני 15 (רובם בכיתה י'), במסגרת מחקר פיה 2018. הנתונים המופיעים כאן מבוססים על המידע שנאסף מבתי ספר במשרד החינוך, דוברי עברית ודוברי ערבית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי. הנתונים אינם כוללים נתונים שנאספו בבתי ספר חרדיים של משרד החינוך ובתי ספר במשרד הכלכלה שכן בבתי ספר אלה קיימים אתגרים ייחודיים באשר ללמידה מתוקשבת.

יכולת בית הספר לשפר את הלמידה ואת ההוראה באמצעות שימוש במכשירים דיגיטליים

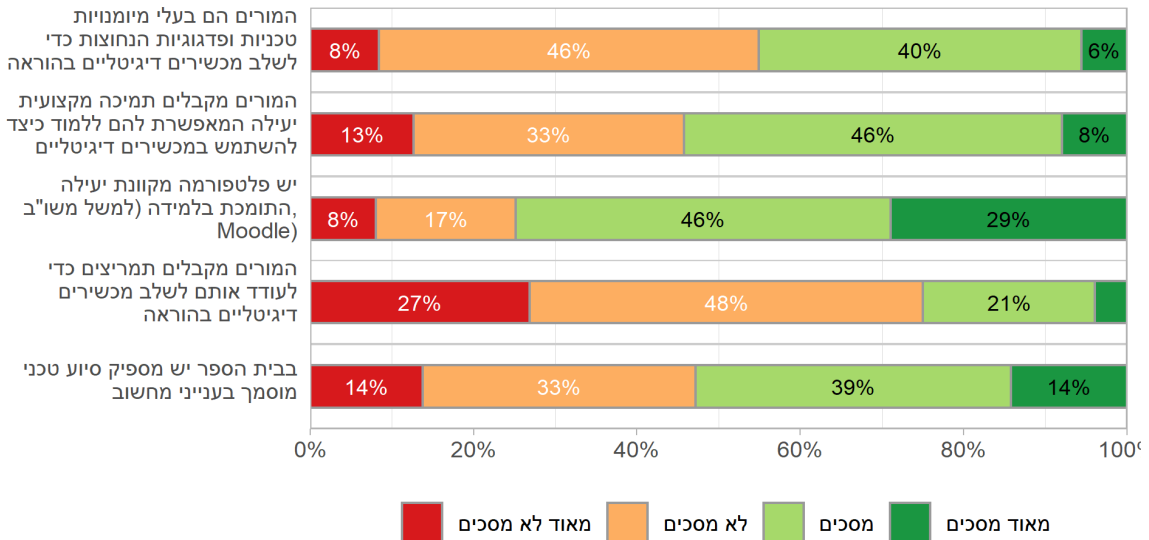
מנהלי בתי הספר נשאלו באיזו מידה הם מסכימים להיגדים שונים העוסקים ביכולת של בית הספר לשפר את הלמידה ואת ההוראה באמצעות שימוש במכשירים דיגיטליים. שלושה רבעים מהמנהלים מדווחים כי למורים לא ניתנים תמריצים בכדי לעודד שילוב מכשירים דיגיטליים בהוראה – 24% מהמנהלים מאוד לא מסכימים ו-51% לא מסכימים כי המורים מקבלים תמריצים כאלה. לעומת זאת, יותר ממחצית מהמנהלים מדווחים כי קיימת בבית הספר פלטפורמה יעילה התומכת בלמידה מקוונת – 20% מהמנהלים מסכימים מאוד ו-41% מסכימים כי קיימת פלטפורמה כזאת. 54% מהמנהלים מדווחים שהמורים הם בעלי מיומנויות טכניות ופדגוגיות הנחוצות כדי לשלב מכשירים דיגיטליים בהוראה, וכמו כן רוב המנהלים מדווחים שהמורים מקבלים תמיכה טכנית (53% מהמנהלים מסכימים או מסכימים מאוד) או תמיכה מקצועית בענייני מחשוב ושימוש במכשירים דיגיטליים (57% מהמנהלים מסכימים או מסכימים מאוד).

כלל בתי הספר

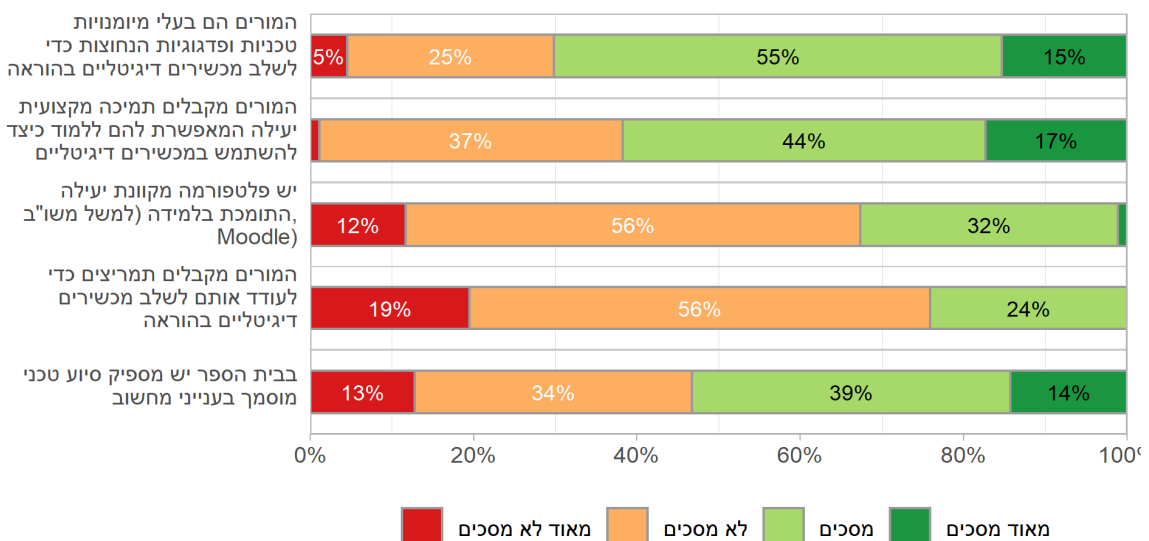
בקרב דוברי עברית תמונת המצב דומה לתמונה בכלל ישראל. כך, רוב המנהלים בבתי ספר דוברי עברית מדווחים כי קיימת פלטפורמה התומכת בלמידה מקוונת (75% מהמנהלים מסכימים או מסכימים מאוד) ושיעור דומה של מנהלים מדווחים כי המורים לא מקבלים תמריצים לשילוב אמצעים דיגיטליים בהוראה (75% מהמנהלים לא מסכימים או מאוד לא מסכימים). בשונה מהתמונה בכלל בתי הספר בקרב דוברי עברית רוב המנהלים מדווחים כי למורים חסרות מיומנויות הקשורות לשילוב מכשירים דיגיטליים בהוראה, כ-55% מהמנהלים מדווחים כי למורים אין מיומנויות טכניות ופדגוגיות הנחוצות לשילוב מכשירים דיגיטליים בהוראה (46% לא מסכימים ו-8% מאוד לא מסכימים). באשר לתמיכה בשילוב מכשירים דיגיטליים בהוראה, מעט יותר ממחצית המנהלים מדווחים כי המורים זוכים לתמיכה טכנית (53% מהמנהלים מסכימים או מסכימים מאוד) ולתמיכה מקצועית (54% מהמנהלים מסכימים או מסכימים מאוד).

דוברי עברית

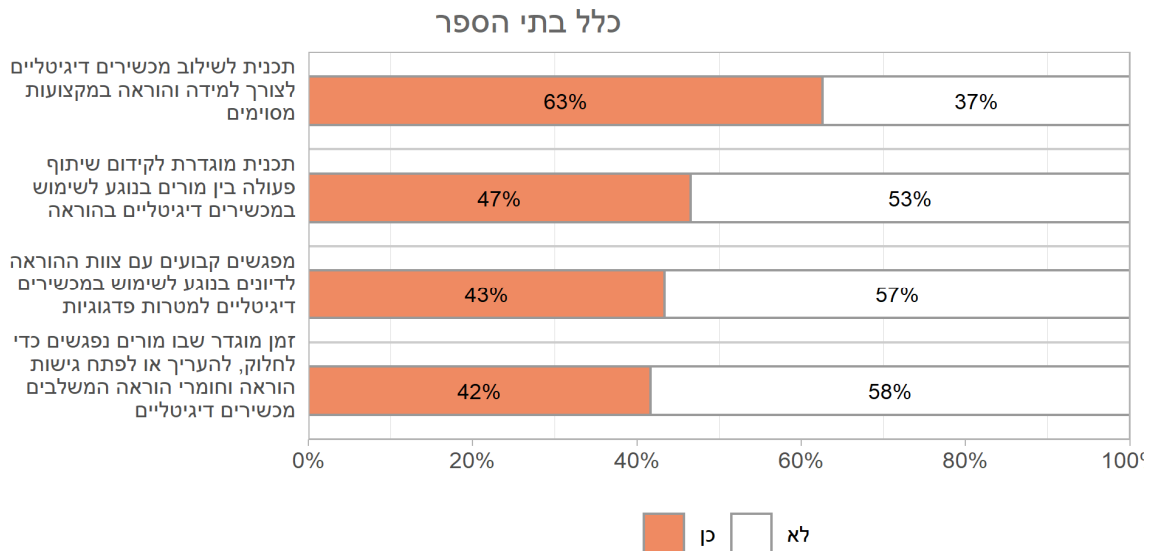
בבתי ספר דוברי ערבית התמונה שונה. באשר להימצאות פלטפורמה מקוונת יעילה התומכת בלמידה – רק 33% מהמנהלים מדווחים כי קיימת פלטפורמה כזאת (32% מהם מסכימים ורק אחוז אחד מסכימים מאוד), ו-24% מהמנהלים בלבד מדווחים כי המורים מקבלים תמריצים כדי לעודד אותם לשלב מכשירים דיגיטליים בהוראה. עוד עולה כי רוב המנהלים מדווחים כי המורים הם בעלי מיומנויות טכניות ופדגוגיות הנחוצות כדי לשלב מכשירים דיגיטליים בהוראה (70% מסכימים או מסכימים מאוד), ובדומה לבתי ספר דוברי עברית, כי בבית הספר יש סיוע טכני (53% מסכימים או מסכימים מאוד) ותמיכה מקצועית בענייני מחשוב ושימוש במכשירים דיגיטליים (61% מסכימים או מסכימים מאוד).

דוברי ערבית

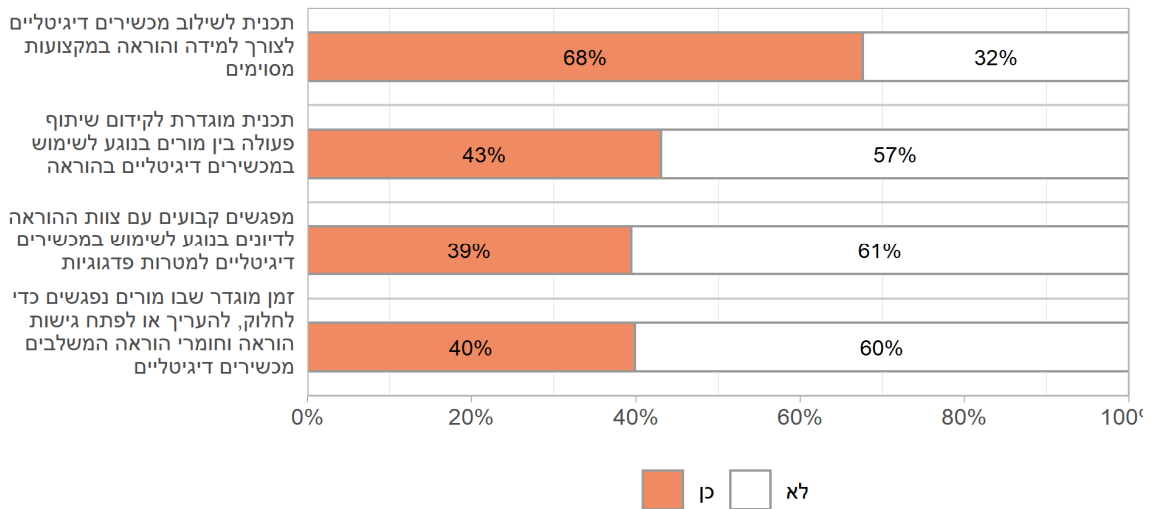
תמיכה בשימוש בכלים דיגיטליים בהוראה

המנהלים נשאלו האם קיימים סוגים שונים של תמיכה, טכנית או פדגוגית, בשימוש בכלים דיגיטליים בהוראה. 63% מהמנהלים מדווחים כי קיימת תמיכה לשילוב מכשירים דיגיטליים לצורך למידה והוראה במקצועות מסוימים, אך פחות ממחצית מהמנהלים מדווחים כי קיימת תמיכה או מפגשים של צוותי הוראה על מנת לקדם נושא זה. 47% מהמנהלים מדווחים שקיימת תמיכה מוגדרת לשיתוף פעולה בין מורים בנוגע לשימוש במכשירים דיגיטליים בהוראה, 43% מהמנהלים מדווחים כי מתקיימים מפגשים קבועים עם צוות ההוראה לדיונים בנוגע לשימוש במכשירים דיגיטליים למטרות פדגוגיות ו-42% מהמנהלים מדווחים שקיים זמן מוגדר שבו מורים נפגשים בכדי לחלוק, להעריך או לפתח גישות הוראה וחומרי הוראה המשלבים מכשירים דיגיטליים.

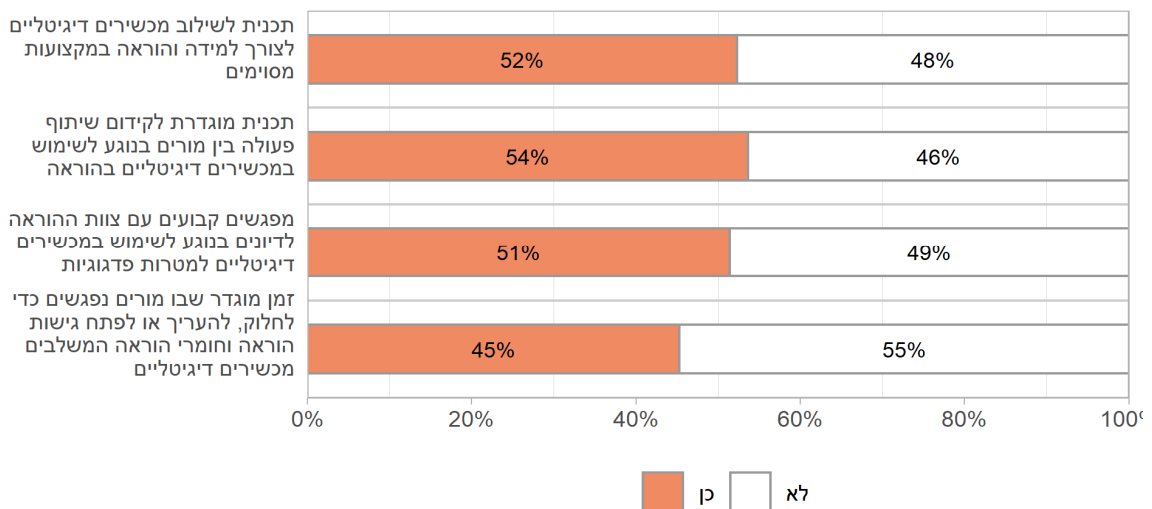
בקרב דוברי עברית תמונת המצב דומה לזו שבכלל ישראל. 68% מהמנהלים מדווחים כי קיימת תמיכה לשילוב מכשירים דיגיטליים לצורך למידה והוראה במקצועות מסוימים, אך רק כ-40% מהמנהלים מדווחים כי נעשות פעולות הנעשות לקידום השילוב של מכשירים דיגיטליים בהוראה. 43% מהמנהלים מדווחים כי קיימת תמיכה מוגדרת בנושא, 40% מדווחים כי קיים זמן מוגדר לצורך שיתופי פעולה בין מורים בנושאים אלה ו-39% מהמנהלים מדווחים שמתקיימים מפגשים קבועים בין צוותי הוראה בהם מתקיימים דיונים בנושא שילוב מכשירים דיגיטליים בהוראה.

דוברי עברית

בקרב דוברי ערבית התמונה שונה, כמחצית מהמנהלים מדווחים כי מתקיימות פעולות שונות לקידום שילוב אמצעים דיגיטליים בהוראה – 54% מדווחים על שקיימת תכנית מוגדרת לקידום שיתוף פעולה בין מורים בנוגע לשימוש במכשירים דיגיטליים בהוראה, 52% מדווחים שקיימת בבית הספר תכנית לשילוב מכשירים דיגיטליים לצורך למידה והוראה במקצועות מסוימים ו-51% מדווחים כי מתקיימים מפגשים קבועים עם צוות ההוראה לדיונים בנוגע לשימוש במכשירים דיגיטליים למטרות פדגוגיות. לעומת זאת, 55% מהמנהלים מדווחים שלא מוגדר זמן שבו מורים נפגשים כדי לחלוק להעריך או לפתח גישות הוראה וחומרי הוראה המשלבים מכשירים דיגיטליים.

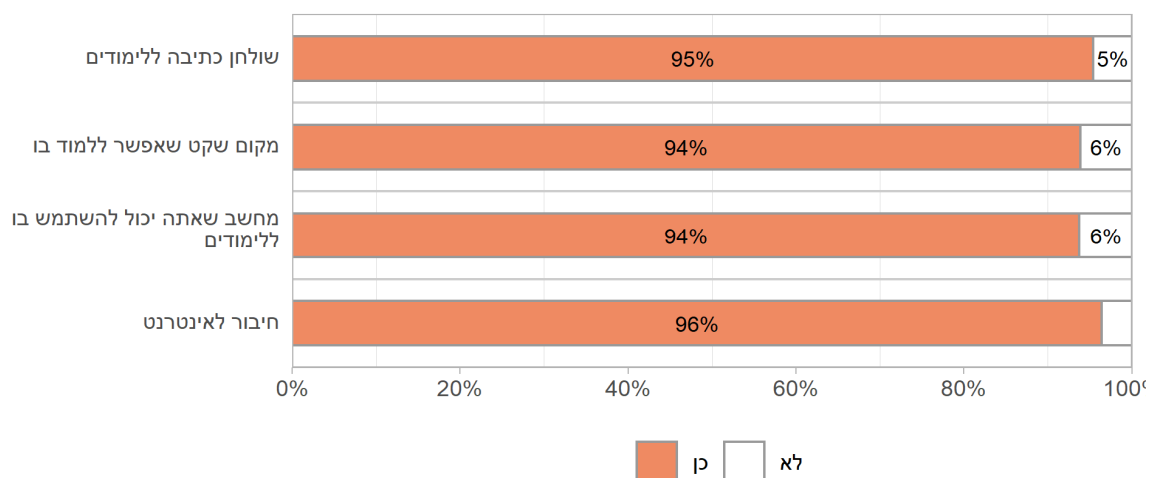
דוברי ערבית

תנאי הלימוד בביתם של התלמידים

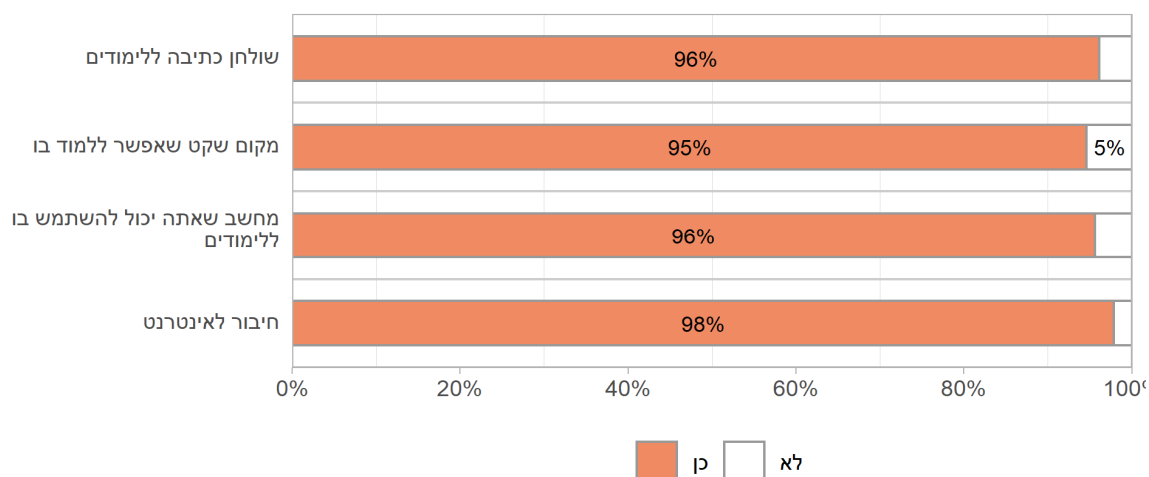
התלמידים נשאלו לגבי משאבים שונים הקיימים בביתם ואשר קשורים ליכולת שלהם ללמוד בבית בכלל, ובפרט ללמוד למידה הנשענת על אמצעי תקשוב (כגון, מחשב או חיבור לאינטרנט). כ-95% מהתלמידים מדווחים כי עומדים לרשותם בביתם אמצעים הדרושים ללמידה ולמידה מקוונת – שולחן כתיבה ללימודים, מקום שקט שאפשר ללמוד בו, מחשב שאפשר להשתמש בו וחיבור לאינטרנט.

כלל התלמידים

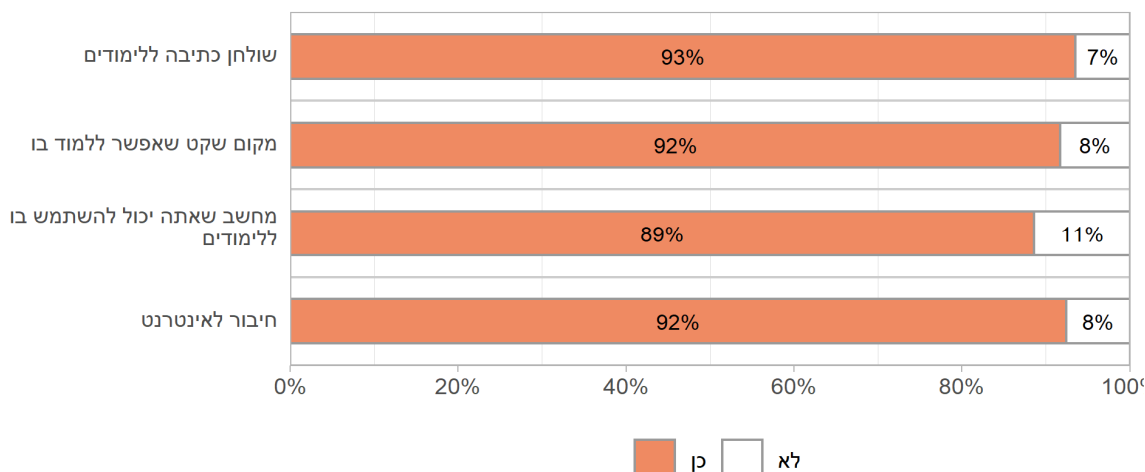
בקרב דוברי עברית תמונת המצב זהה לזו שבכלל ישראל. למעלה מ-95% מהתלמידים מדווחים שקיימים בביתם אמצעים ללמידה ולמידה מקוונת.

דוברי עברית

בקרב דוברי ערבית שיעורי התלמידים המדווחים כי עומדים לרשותם בביתם התנאים ללמידה מקוונת מעט נמוך יותר ועומד על כ-90%.

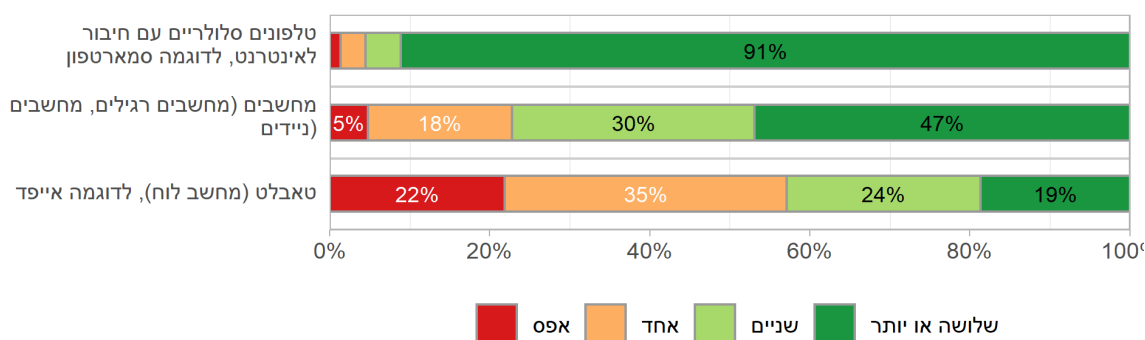
דוברי ערבית

זמינות אמצעי תקשוב לשימוש במקביל על ידי יושבי הבית

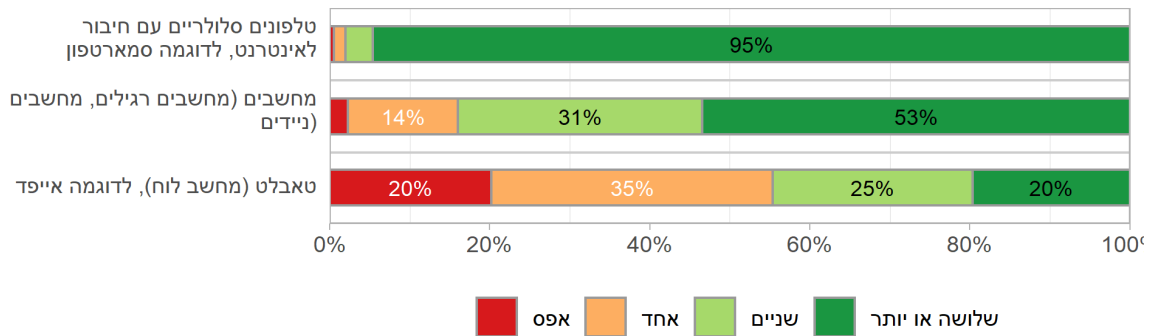
בתקופה הנוכחית בה כלל התלמידים ורובם המוחלט של ההורים שוהים בבתיהם, נוצר צורך לשימוש באמצעי תקשוב שונים במקביל על ידי יושבי הבית. הנתונים הבאים מתמקדים בכמות המכשירים העומדים לרשות התלמידים בביתם. בכלל בתי הספר 91% מהתלמידים מדווחים כי יש בביתם שלושה טלפונים חכמים או יותר ו-4% מדווחים כי יש בביתם שני טלפונים חכמים (3% מדווחים כי יש בביתם רק טלפון חכם אחד). 47% מהתלמידים מדווחים כי יש בביתם שלושה מחשבים או יותר ו-30% מדווחים כי יש בביתם שני מחשבים (18% מדווחים כי יש בביתם מחשב אחד בלבד) – ל-5% מהתלמידים אין מחשב בבית.

כלל התלמידים

בקרב דוברי עברית שיעור התלמידים שבביתם לפחות שלושה טלפונים חכמים אף גבוה יותר ועומד על 95%, ו-3% מדווחים כי יש בביתם שני טלפונים חכמים (מעט יותר מאחוז מהתלמידים מדווחים כי יש בביתם רק טלפון חכם אחד). 53% מהתלמידים מדווחים כי בביתם שלושה מחשבים או יותר, ו-31% מדווחים כי יש בביתם שני מחשבים (14% מדווחים כי יש בביתם מחשב אחד בלבד).

דוברי עברית

בקרב דוברי ערבית שיעור התלמידים שבביתם לפחות שלושה טלפונים חכמים עומד על 81%, ושיעורם של התלמידים שבביתם שני טלפונים חכמים עומד על 7% (8% מהתלמידים מדווחים שיש בביתם רק טלפון חכם אחד). 29% מהתלמידים מדווחים כי יש בביתם שלושה מחשבים או יותר ו-30% מדווחים כי יש בביתם שני מחשבים (30% מדווחים כי יש בביתם מחשב אחד בלבד) – 12% מהתלמידים מדווחים כי אין בביתם מחשב.

דוברי ערבית

